

JÓZEF PIŁSUDSKI

⇒ **kilka faktów z życia
charyzmatycznego męża stanu
i jednego z twórców
niepodległej Rzeczypospolitej**

1. Dzieciństwo „Ziuka”

- Urodził się 5 grudnia 1867 r. w Zułowie na Litwie w zamożnej rodzinie ziemiańskiej, w której pielęgnowano polskie tradycje i patriotycznego ducha.
- Jako chłopiec podziwiał bohaterów polskich powstań i już w szkole rozpoczął „swoją walkę o Polskę” (np. sprowadzał zakazane polskie książki)
- Będąc już uczniem wileńskiego Gimnazjum, angażował się w działalność samokształceniowych kółek, które sprzeciwiały się wzmożonej rusyfikacji Polaków.

2. Nielegalna działalność

- Po uzyskaniu matury w 1885 r. podjął studia medyczne na Uniwersytecie w Charkowie. Jednak za swoją działalność spiskową i udział w studenckich demonstracjach został ukarany kilkudniowym aresztem i wydalony z uczelni po niespełna roku nauki.
- Przebywając w Wilnie związał się z konspiracyjną grupą, która współdziałała z frakcją terrorystyczną „Narodnej Woli”. Nie mając świadomości, iż planuje ona zamach na cara Aleksandra III, został zamieszany w jego przygotowanie. 22 marca 1887 r. został aresztowany i pod zarzutem udziału w spisku zesłany na pięć lat na Syberię - najpierw do Kiryńska nad Leną, potem zaś do Tunki.

3. Działalność socjalistyczna

- Po zakończeniu kary w 1892 r. powrócił do Wilna, gdzie wstąpił do litewskiego oddziału Polskiej Partii Socjalistycznej. Szybko stał się jednym z jej liderów, reprezentując PPS na zjeździe Związku Zagranicznych Socjalistów Polskich w Genewie oraz w Kongresie II Międzynarodówki w Londynie.
- Był również redaktorem naczelnym wydawanego przez PPS pisma „Robotnik”. Początkowo drukowano je w Lipniskach, następnie w Wilnie i Łodzi.
- 22.02.1900 r. Piłsudski został ponownie aresztowany jako jeden z czołowych przywódców partii.

4. Brawurowa ucieczka i dalsza działalność spiskowa

- 17.04.1900 r., po wstępnym śledztwie, przewieziony został do warszawskiej Cytadeli i osadzony w X Pawilonie.
- Symulując obłąd, uzyskał wkrótce przeniesienie do petersburskiego Szpitala Mikołaja Cudotwórcy, skąd 15.05.1901 r. zbiegł przy pomocy jednego z lekarzy, Władysława Mazurkiewicza.
- Po powrocie do Galicji nie rezygnował z dalszej działalności politycznej w ramach PPS. Prowadził m.in. rozmowy w celu podjęcia sprawy polskiej na arenie międzynarodowej w dalekiej Japonii oraz gromadził broń i amunicję, organizując zamachy na rosyjskich urzędników i policjantów.

5. Widmo I wojny św.

- Józef Piłsudski w wybuchu światowego konfliktu, w którym po dwóch stronach barykady staną zaborcy, widział historyczną szansę dla Polski, szansę na odzyskanie niepodległości.
- Dlatego w latach bezpośrednio poprzedzających wybuch I wojny św. angażował się przede wszystkim w organizowanie w Galicji grup paramilitarnych.
- W 1910 r. w Galicji udało się powołać do życia dwie legalnie działające, prowadzące ćwiczenia i wykłady teoretyczne z dziedzin wojskowości, organizacje - "Związek Strzelecki" we Lwowie oraz "Towarzystwo Strzeleckie" w Krakowie. Od czerwca 1912 r. Piłsudski sprawował nad nimi dowództwo jako Komendant Główny ZWC. W tym samym roku doprowadził również do utworzenia Polskiego Skarbu Wojskowego.

6. Legiony polskie

- Po rozpoczęciu działań zbrojnych Piłsudski planował wybuch powstania w zaborze rosyjskim i w tym celu sformował I Kompanię Kadrową, która 5/6 sierpnia 1914 r. przekroczyła granicę austriacką i wkroczyła do Królestwa Polskiego.
- Planu Piłsudskiego nie zrealizowano, ale do oddziałów zaczęli napływać ochotnicy. Utworzono z nich 3 Brygady Legionów Polskich, które walczyły obok Austrii przeciwko Rosji (liczyły 20 tys żołnierzy)

Legioniści odznaczyli się męstwem i poświęceniem. Stoczyli kilkanaście krwawych bitew, jednak zarówno cesarz Austro-Węgier i Niemiec nie poruszał sprawy przyszłej odbudowy państwa polskiego.

W 1917 r. rozkazano legionistom złożyć przysięgę na wierność cesarzom Austrii i Niemiec. Piłsudski nie zgodził się na to, a za jego przykładem poszli pozostali. Polacy zostali rozbrojeni i umieszczeni w specjalnych obozach, a Piłsudskiego uwięziono w twierdzy magdeburskiej

7. Polska odzyskuje niepodległość

Po klęsce Niemiec i Austro-Węgier w I wojnie św. zwolniony z więzienia Piłsudski udał się do Warszawy, gdzie 11.11.1918 r. przekazano mu władzę nad tworzącym się wojskiem polskim, a kilka dni później został Tymczasowym Naczelnikiem Państwa. Funkcję tę sprawował do 9.12.1922, kiedy to wybrany został pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Gabriel Narutowicz. Sam Piłsudski skupił się na obronie odzyskanej przez Polskę niepodległości. W latach 1919 - 1921 toczył na Wschodzie walki z bolszewikami zakończone pokojem w Rydze, na mocy którego Polska odzyskała Wschodnią Galicję. Właśnie w trakcie owej kampanii w marcu 1920 armia ofiarowała Piłsudskiemu buławę Pierwszego Marszałka Polski.

8. Sulejówek

W roku 1923 Marszałek wycofał się jednak z czynnego życia politycznego. Powodem było zamordowanie przez prawicowe ugrupowania prezydenta RP Gabriela Narutowicza, który zginął zaledwie tydzień po wyborze na to stanowisko. Piłsudski uznał za niemożliwą współpracę z premierem rządu, Wincentym Witosem, którego uważał za moralnie odpowiedzialnego za popełniony czyn. Wycofał się do Sulejówka pod Warszawą, gdzie oddał się pracy literackiej i opozycyjnej propagandzie.

9. Zamach majowy

- Niepokoje społeczne, rosnąca liczba bezrobotnych i kryzys gospodarczy spowodowały, że Piłsudski, ponownie wkroczył na scenę polityczną. Powrócił do Warszawy, gdzie po nieudanych rozmowach z przedstawicielami władzy państwa, przeprowadził zbrojny zamach stanu, zmuszając prezydenta i rząd do ustąpienia.
- 15.05.1926 r. Zgromadzenie Narodowe wybrało Piłsudskiego na nowego Prezydenta RP. Stanowiska tego jednak nie przyjął. Objął natomiast tekę ministra spraw wojskowych, przewodniczącego Rady Wojennej i generalnego inspektora Sił Zbrojnych.

10. Rządy autorytarne

- ⇒ Przeprowadzony przez Piłsudskiego i jego wiernych żołnierzy zamach majowy oznaczał koniec rządów parlamentarnych w Polsce i rozpoczął okres zwany „sanacją”- rządami zmierzającymi do poprawy sytuacji państwa.
- ⇒ Poparcie społeczne i zręczna retoryka, owo poparcie mu zapewniająca, pozwoliły sprawować Piłsudskiemu władzę autorytarną.
- ⇒ W polityce zagranicznej dążył Piłsudski do utrzymania dobrych stosunków z ZSRR (pakt o nieagresji z roku 1932) i Niemcami (1934). Obie umowy miały wzmocnić pozycję Polski wobec naszych sojuszników i sąsiadów.

11. Życie rodzinne

Jego życie to jednak nie tylko wielka polityka i sprawy państwowe, ale również rodzina i piękne kobiety, które pojawiały się na jego drodze... Wśród tych, które kochał, należy wskazać matkę, dwie żony i córki, a także te, o których jemu współcześni mogli tylko plotkować. Mimo utraty dwóch przednich zębów, ten wysoki, przystojny, z bujną czupryną i krzaczastymi brwiami mężczyzna cieszył się powodzeniem wśród pań.

Józef Piłsudski z żoną Aleksandrą
oraz córkami: Wandą i Jadwigą

Leonarda Lewandowska
pierwsza miłość

Maria z Billewiczów - matka

Aleksandra ze Szczerbińskich
Piłsudska - druga żona

Maria z Koplewskich Piłsudska
pierwsza żona

12. Śmierć Marszałka

Józef Piłsudski zmarł w Belwederze 12 maja 1935 r. Jego śmierć zaskoczyła cały naród. Do niemal ostatniej chwili ukrywał on nieuleczalną chorobę - raka wątroby. Jego pogrzeb stał się ogromną manifestacją narodową oddającą hołd zmarłemu Marszałkowi. Ciało zostało pochowane w krypcie św. Leonarda w Katedrze na Wawelu, obok pokoleń królów i najwybitniejszych Polaków, serce zaś zgodnie z jego wolą umieszczono w srebrnej urnie i przewieziono do Wilna, gdzie spoczęło w grobie jego matki, na cmentarzu "na Rossie".

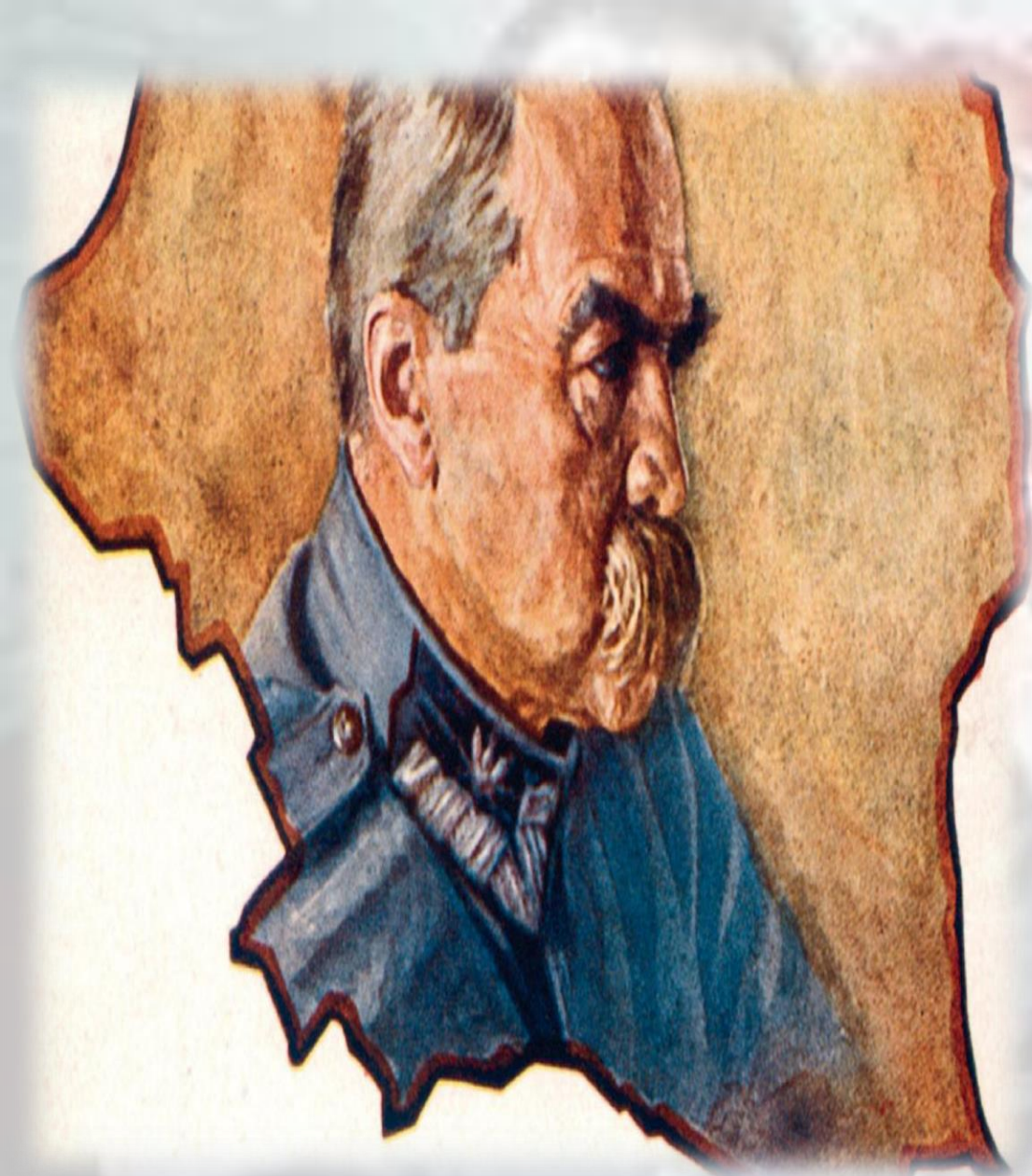

Piłsudski o sobie ...

Józef Piłsudski bez wątpienia rozumiał swoją doniosłą rolę historyczną. W rozmowach z zaufanymi (ale nie tylko), podkreślał swoją umiejętność przewidywania i zdecydowanie, które pozwoliły mu wywalczyć i obronić niepodległość Polski. *Gdyby nie ja, rzecz wątpliwa, czy powstałaby Polska! – mówił. – A gdyby powstała, czyż utrzymałaby się przy życiu? Ja wiem, com dla Polski uczynił.*

W latach 30. popularnie nazywano go „dziadkiem”. Było to trafne określenie, nie tylko z racji szacunku jaki naród - „dzieci” - żywił do swojego mądrego opiekuna i wyzwoliciela, lecz także z całkiem przyziemnych powodów. Po wylewie krwi do mózgu, którego doznał w 1928 r., Piłsudski chodził lekko przygarbiony i zaczął się szybko starzeć - w chwili śmierci miał 68 lat, wyglądał jednak na znacznie starszego.

Pamięć ...

Bez wątpienia żaden z polskich polityków XX stulecia nie wywarł tak wielkiego wpływu na dzieje naszego kraju, jak Józef Piłsudski.

Zesłaniec i rewolucjonista, bojownik napadający z bronią w ręku na pociągi, a następnie twórca niepodległego państwa polskiego. Triumfator w wojnie z bolszewikami, człowiek, który ocalił nasz kraj i Europę przed komunizmem.

Ale równocześnie polityk, który zdobył władzę na skutek krwawego przewrotu wojskowego. Twórca autorytarnego systemu, bez wiedzy którego nic w Polsce nie mogło się wydarzyć. A jednocześnie abnegat życiowy nie mający większych potrzeb, nie zwracający uwagi na splendor i luksusy. Czarujący, inteligentny rozmówca i brutalny polemista, używający publicznie wulgarnego słownictwa.

